

Крстић О.: Планински и шумски пашњаци Југославије

Стр. 652, Сл. 156 БЕОГРАД, 1956.

Потпором Савезне пољопривредне коморе изашла је давно жељкована књига, која третира проблематику планинских пашњака. Дошла је у добар час и агрономима и шумарима.

Аутор је обрадио планинске и шумске пашњаке наше земље, свестрано, монографски. О томе се можемо увјерити летимичним прегледом поглавља: појам и класификација пашњака, географија и рајонирања, флора, геологија (тло), методологија састављања природних односа и уређења, експлоатација, мелиорација с подизањем пашњачких шума. Осврнућемо се, само на нека поглавља, којеко нам дозвољава простор за рецензију.

Но, прије тога мало статистике. Шумарска статистика убраја у планинске пашњаке све пашњачке површине изнад 1500—1600 м (803500 ха). Она исказује и т. зв. шумске пашњаке, које не налазимо у службеној статистици, а има их 1,240.000 ха. Појам шумарског планинског пашњака углавном се подудара са схватањима модерне фитоденологије т. ј. то су климатогене заједнице (климакс вегетације) изнад појаса шума. Од овога се знатно разликује службена државна статистика, која исказује укупно свих категорија травњаке у нашој земљи 5,979 121 ха како слиједи: 1. Низински пашњаци до 750 м — 1,912.181 ха, 2. Планински пашњаци изнад 750 м — 1,166.632 ха, 3. Крашке пустопашице 904.979

ха и 4. Ливаде свих категорија 1,995.329 ха. травњаци укупно заузимају 41,8% свеукупног пољопривредног земљишта.

Преглед класификација пашњака можемо извести на разне начине. Тако, напр., по начину постанка (генетска класификација) пашњаци су природни или вјештачки; по топографском смјештају (географска класификација) низински су до 300 м (равничарски, брежуљкасти, шумско-низински) и ниски пашњаци приморског крша) и висински изнад 300 м (долински, брдски у обешумљеном крају, крашки, шумски и планински).

У свестраној публикацији је обрађена географија, флора и тло (геологија) наших планинских и шумских пашњака. Задња поглавља говоре о економици, уређењу и мелиорацијама пашњака. Проблему мелиорација планинских пашњака треба приступити што прије. Од свеукупне површине под планинским пашњацима на разне начине деградирано је сса 48% (готово половина). Уз мелиорације потребно је уредити господарство на пашњацима. До деградације пашњака долази услијед двају узрока: дејловањем природне стихије (ерозија, денудација) и економске стихије (претјерана и некономска експлоатација пашом). Углавном, и мјере за мелиорацију иду за тиме да обуздају поменуте стихије.

Др. Ј. Ковачевић

ИСПРАВКЕ:

У прошлом броју нашег часописа (бр. 1/57) у чланку инж. Радосава Јованчевића и Ђамила Чардаклије: „Домаће сорте јабука и крушака у Полимљу“ поткрале су се неколике штампарске грешке:

На страни 2 ред 11 одозго стоји: „У перспективи ће домаће сорте, које бројношћу данас апсолутно доминирају, у потпуности задовољити индустријску прераду било за сокове или друге финалне производе као и за потрошењу свјежем стању, како на домаћим тако и на страним тржиштима а треба: „У перспективи ће домаће сорте, које бројношћу данас апсолутно доминирају, у потпуности задовољити индустријску прераду воћа, док ће висококвалитетне сорте служити извозу и потрошњи у свјежем стању, како на домаћим тако и на страним тржиштима.“

На страни 40, табела број 1 — под редним бројем 6 стоји: Циковача; 7 — Плављанка; 8 — Петровача; 9 — Новопазарка; 10 — Врбовача; 11 — Бјелија; 12 — Крстовача, а треба: Под редним бројем 6 — Арапка; 7 — Циковача; 8 — Плављанка; 9 — Петровача; 10 — Новопазарка; 11 — Врбовача; 12 12 — Бјелија.

На страни 67 у наслову чланка инж. Димијатрије Ватрићевића стоји: „Штеточинска складишта у Црној Гори и мјере за њихово сузбијање.“ а треба: „Штеточине складишта у Црној Гори и мјере за њихово сузбијање.“

ОБАВЈЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА!

Позивају се претплатници часописа „НАША ПОЉОПРИВРЕДА“ да уплате дужни износ претплате за 1957 годину.

Уплату извршити на текући рачун Пољопривредно-шумарске коморе НР Црне Горе број 906-Т-445, који се води код филијале Народне банке у Титограду.

Годишња претплата износи:

За појединце — — — — — 300.— динара

За установе и привредне организације 600.— „

Ко до 1.VII. т. г. не изврши дужну уплату бићемо принуђени да му обуставимо слање часописа.

Нове претплате примаће се током читаве године.

ПОЉОПРИВРЕДНО-ШУМАРСКА КОМОРА
ТИТОГРАД